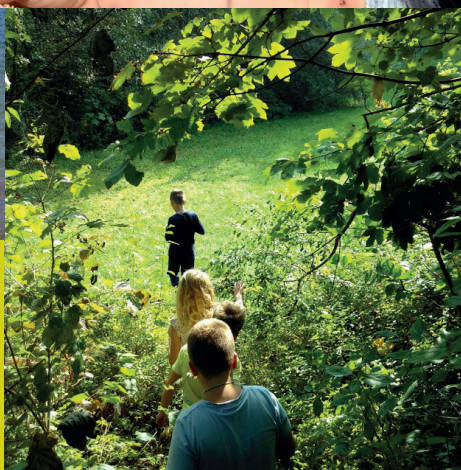
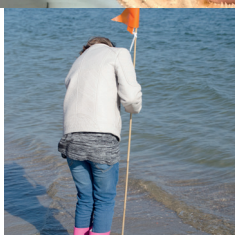

Milieu Educatie Centrum De Bevelanden

... ontdek, leer
en geniet
van de natuur!

INHOUDSOPGAVE		
VOORWOORD		2
1 ALGEMEEN		4
1.1	PERSONEEL	4
1.2	BESTUUR	4
1.3	VRIJWILLIGERS	4
2 ACTIVITEITEN		5
2.1	BASISONDERWIJS	5
2.1.1	Nieuw lesmateriaal	5
2.1.2	Uitleen lesmateriaal basisonderwijs	6
2.1.3	Uitleen lesmateriaal overige gebruikers	6
2.1.4	Uitleen lesmateriaal	7
2.1.5	Natuurouders	7
2.1.6	Activiteiten	8
2.2	VOORTGEZET ONDERWIJS	13
2.2.1	Schoon Zeeland: Afvalfietstocht Ostrea / De Wissel	13
2.2.2	Wereldreis Switch	14
2.2.3	Schoon Zeeland: Gastlessen	14
2.2.4	VO scholen op bezoek	14
2.3	BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD	15
2.3.1	Hollandsche Hoevedag	15
2.3.2	Ouderprojecten “Terugblik op de Oosterschelde”	15
2.3.3	Schoon Zeeland: Schone Schelde	16
2.3.4	Goesesasdag	16
2.3.5	Schoon Zeeland: Workshops Zwerfafval BSO	16
2.3.6	Jeugdactiviteiten	16
3 OVERLEG		17
4 DIVERSEN		18
4.1	NIEUWJAARSBIJEENKOMST	18
4.2	PUBLIC RELATIONS	18
4.4	CURSUSRUIJTE & KANTOOR	19
4.4.1	Gebruik cursusruimte	19
4.4.2	Arbozorg/veiligheid	19
4.4.3	Bijeenkomsten/nascholing	19
5 PERSONEEL EN BESTUUR		20
6 BIJLAGEN		21
FINANCIEEL JAARVERSLAG		

VOORWOORD

De missie van MEC De Bevelanden is al jaren onveranderd dezelfde: mensen stimuleren bewust(er) met natuur en milieu om te gaan. Dit doet het MEC door jong en oud in contact te brengen met en te informeren over de natuur en het milieu in eigen omgeving. Met als basis: echte natuurbeleving, zelf de natuur in, zelf beleven en daardoor tegelijkertijd leren hoe belangrijk het is hier heel zorgvuldig mee om te gaan.

De praktische uitwerking van deze missie krijgt gestalte in enerzijds regulier werk: de uitleen van leskisten, de scholing van natuurouders en de maandelijkse jeugdactiviteiten. Voor deze laatste is zoveel belangstelling dat er met enige egelmaat wachtlijsten zijn. Anderzijds zijn er ieder jaar extra projecten die worden uitgevoerd waaronder o.a. “Zeehonden in de Zeeuwse Delta” (Nationaal Park Oosterschelde).

Uiteraard zijn de maatschappelijke veranderingen niet aan het MEC voorbij gegaan: vanuit het onderwijs groeit de vraag naar kant en klare producten; daar is minder tijd voor voorbereidingen van NME lessen met behulp van leskisten en kiest men liever voor gastlessen. Op die veranderende behoeften wordt ingespeeld en met resultaat: het aantal gastlessen laat een stijgende lijn zien. Daarnaast is er een groeiende belangstelling vanuit het voortgezet onderwijs, met name tijdens projectweken en/of –dagen.

Het kan niet vaak genoeg gezegd worden: zonder vrijwilligers komt het in een organisatie als het MEC, zoals in veel organisaties, niet goed. Ook dit jaar is er door onze vrijwilligers veel inzet geleverd: als docent voor de natuuroudercursus, bij de begeleiding van jeugdactiviteiten en bij gastlessen op scholen. De waardering van bestuur en medewerkers voor deze inzet is groot.

Duurzaamheid en milieu bewustwording in het algemeen staan bij ouders hoog in het vaandel, zij zetten zich hier graag voor in. Voor het volgen van wat uitgebreidere natuuroudercursussen is merkbaar minder tijd en daardoor belangstelling. Door een andere insteek te kiezen bij het werven van vrijwilligers en natuurouders en de hen aangeboden cursussen aan te passen, speelt het MEC in op deze ontwikkelingen.

Daarnaast zijn uiteraard de vele en zeer gewaardeerde samenwerkingspartners van belang. In de eerste plaats de gemeenten dankzij hun bestuurlijke inbreng en rol bij het initiëren van projecten. Ook vele organisaties op het gebied van natuur en milieu, zoals Nationaal Park Oosterschelde, IVN Zeeland en diverse onderwijsorganisaties: het MEC is stevig geworteld in de samenleving.

Het komend jaar is een jubileumjaar: het MEC bestaat dan 25 jaar. In al die jaren bleef natuurbeleving gewoon natuurbeleving en stond de missie van het MEC niet ter discussie. En soms is er gewoon sprake van verschuiving: zwerfafval wordt plastic soep; het begrip “zure regen” is uitgestorven. De kern is en blijft ecologische bewustwording. Dit jaarverslag biedt een goed overzicht van wat het MEC in 2017 heeft gedaan om aan deze broodnodige bewustwording bij te dragen.

Alice Speckmann
Voorzitter Stichting MEC De Bevelanden

1. ALGEMEEN

1.1 PERSONEEL

De werkzaamheden voor het MEC zijn uitgevoerd door de coördinator (21,6 uur), de medewerker educatie/administratie (14,4 uur) en de medewerker educatie/financiën (14,4 uur). In totaal is de bezetting 1,4 fte.

1.2 BESTUUR

Zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur kwam 2 keer bij elkaar. Een overzicht van alle bestuursleden is vermeld in hoofdstuk 5 op pagina 20.

Samenstelling bestuur:

- een onafhankelijke voorzitter
- één lid door iedere deelnemende gemeente, namelijk Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
- twee leden door regionaal werkzaam zijnde natuur- en milieuorganisaties, te weten de Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie (IVN), de Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland (BZZB).
- één adviseur afkomstig van IVN Zeeland.

1.3 VRIJWILLIGERS

Bij het MEC zijn in 2017 ongeveer 20 vrijwilligers actief geweest. We zitten redelijk goed in de vrijwilligers die de jeugdactiviteiten willen begeleiden.

Verder geven de vrijwilligers o.a. natuuroudercursussen, lezingen, naschoolse activiteiten, staan achter een infokraam tijdens markten of zitten in het bestuur. Omdat er steeds meer gastlessen op scholen en BSO's worden gegeven zijn we nog wel op zoek naar vrijwilligers

die dit willen en kunnen doen. Om vrijwilligers te werven maken we niet alleen gebruik van onze eigen site maar zetten we ook vacatures op <http://natuurwerkzeeland.nl/>. Deze website is van start gegaan in 2014. De groene organisaties in Zeeland zetten hier hun vacatures voor vrijwilligers op.

Zonder de hulp van onze trouwe vrijwilligers kunnen we veel van onze activiteiten niet uitvoeren.

2. ACTIVITEITEN

2.1 BASISONDERWIJS

2.1.1 Nieuw lesmateriaal

In 2017 heeft het MEC het volgende lesmateriaal samengesteld / aangeschaft / gekregen / vernieuwd of gedupliceerd.

Ontwikkeld en/of vernieuwd

Leskist “Zeehonden in de Zeeuwse Delta”, groep 7/8 (zie pagina 11)

“Energiespel voor Wattjes, een spel waar je het warm van krijgt”, groep 7/8 (zie pagina 9)

“Egels” (vernieuwd)

“Rugzaktocht D’n Inkel” (nieuw)

Aangeschaft

Losse materialen, verschillende opgezette vogels

Gekregen

Leskist “Ye en Bo barsten van de energie”, groep 1/2/3

Opgezette vogels (uit erfenis)

2.1.2 Uitleen lesmateriaal basisonderwijs

Het aantal scholen dat in het jaar 2017 materiaal geleend heeft wordt per gemeente weergegeven in onderstaande tabel (voor een specificatie van uitleen per school, bijlage 1).

	2014-2015		2016		2017	
Gemeente	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend
Borsele	17	9	17	10	BO 17 VO --	11 n.v.t.
Goes	24	16	24	18	BO 23 VO 8	11 2
Kapelle	9	8	9	8	BO 8 VO 1	7 0
Noord-Beveland	5	3	4	4	BO 4 VO --	3 n.v.t.
Reimerswaal	16	9	16	9	BO 16 VO 1	9 1
Totaal	71	45	70	49	BO 68 VO 10	BO 41 VO 3

Tabel 1: Aantal scholen per gemeente dat materiaal leent

2.1.3 Uitleen lesmateriaal overige gebruikers

Onze lesmaterialen worden regelmatig uitgeleend aan andere gebruikers dan de basisscholen in de regio. Scholen buiten regio de Bevelanden betalen voor het materiaal.

2.1.4 Uitleen lesmaterialen

In onderstaande tabel staat het aantal uitleningen vanaf schooljaar 2014/2015 genoemd.

Uitleningen	schooljaar 2014-2015	Jaar 2016	Jaar 2017
Aan scholen	439	401	359
Aan overige gebruikers	58	143	160
Totale uitleen	497	544	519

Tabel 2: Overzicht uitleen lesmateriaal vanaf 2014

2.1.5 Natuurouders

Natuuroudercursussen (NOC)

Natuurouders helpen de leerkracht mee om het natuur- en milieueducatie op school te ondersteunen. Ze organiseren excursies en buitenactiviteiten. Een belangrijke doelgroep voor het MEC om natuur- en milieu-educatie op de scholen uit te voeren.

Op 31 december 2017 stonden er 284 natuurouders in de database van het MEC genoteerd. Daarnaast zijn er ouders actief als natuurouder die geen natuuroudercursus gevolgd hebben. Hier hebben we geen cijfers van. De cursussen worden gegeven door 5 ervaren natuurouderdocenten. Allen zijn vrijwilliger.

In 2017 waren er 4 cursussen gepland. Daarvan zijn er 2 doorgegaan.

Het aantal ouders dat bereid is een cursus te volgen neemt helaas af. In dit jaar is het aantal deelnemers opvallend laag. Een veel gehoorde reden is dat men i.v.m. werk geen tijd meer hiervoor heeft. Dit jaar hebben we meer energie moeten steken in het bijeenkrijgen cursisten. We maken hiervoor al enige tijd gebruik van sociale media zoals facebook en twitter. Extra jammer is het als een cursus op het laatste moment toch niet doorgaat i.v.m. late afmeldingen (cursus vogels). Toch is het aantal natuurouders met 3 gestegen in 2017.

Thema	Aantal deelnemers 2017	Aantal scholen*	2016	2015
Nieuwe natuurouders	7 + 10 kinderen	3		
Vlinders en bijen	12	5		
Vogels (niet doorgegaan)	6	3		
Natuur rond de Oosterschelde (niet doorgegaan)	2	2		
Totaal	19 + 10 kinderen		29	64

Tabel 3: Overzicht aantal deelnemers natuuroudercursus

* Aantal deelnemende scholen per cursus. Onderstaande lijst geeft aan vanuit welke scholen in 2017 ouders hebben deelgenomen aan 1 of meerdere cursussen.

Scholen	
Jan van Schengeschool	De Basis
Comrieschool	Kibeo (kinderopvang)
Samuelschool	T Noorderlicht
Ds. G.H. Kerstenschool	Koelmanschool
Kamperschool	De Zuidvliet

2.1.6 Activiteiten

Wintergroentenpakketten uitgedeeld

In januari zijn 25 scholen met 724 leerlingen aan de slag gegaan met 26 wintergroentenpakketten. In de bijgeleverde handleiding staan voor alle groepen handige, eenvoudige lessuggesties en opdrachten om het belang van regionaal geteelde seizoensgroenten te laten zien aan leerlingen.

Het groentepakket wordt tegen gereduceerd tarief geleverd door de [“De Grote Verleiding”](#) uit Kruiningen.

Warme truiendag (en een nieuw energiespel)

Op vrijdag 5 februari was het landelijke Warme Truiendag, een dag waarbij extra aandacht wordt geschonken aan besparing van energie. Op scholen, bedrijven, gemeenten en

organisaties zet men deze dag de kachel een graadje lager en doet men een warme trui aan.

Het MEC heeft hiervoor een “Muts op, muts af” energie en klimaatquiz gemaakt voor het basisonderwijs. Met deze quiz gingen 4 wethouders en 1 burgemeester op bezoek bij groep 7/8 van een school uit de eigen gemeente. Dit was een mooie kans om in gesprek te gaan met de leerlingen over het klimaat en energiebesparing in het algemeen en het gemeentelijk energiebeleid in het bijzonder. Daarna werd afgesloten met de quiz en waarbij de laatste 3 overgebleven leerlingen nog een leuke prijs konden winnen.

Speciaal voor de Warme truiendag is een spel voor groep 7/8 ontwikkeld: “Het energiespel voor Wattjes, daar krijg je het warm van”. Een actief spel wat tussendoor gebruikt kan worden tijdens lessen over (duurzame) energie. Leerlingen leren welke apparaten energieslurpers en energiezuinig zijn.

Onderwijsservicebus “De Columbus”

Ook in 2017 heeft het MEC weer verschillende materialen geleverd aan de onderwijsservice bus “De Columbus” die verschillende dorpen in Zeeland aandoet. Elk kwartaal wordt een ander thema onder de loep genomen en gaan bezoekende leerlingen aan de slag met een mini educatief programma.

Het MEC kan op deze manier eenvoudig het lesmateriaal promoten bij de doelgroep en de Columbus heeft elk kwartaal aantrekkelijk materiaal in de bus.

Vaartocht Oosterschelde

Naast de vaartocht met MS De Onrust die vertrekt vanuit de haven van Burghsluis hebben we i.s.m. het Nationaal Park Oosterschelde en een gastheer van het park een educatieve vaartocht ontwikkeld en in gebruik genomen. Vanuit de Bergse Diepsluis heeft de Zwerver3 6 tochten voor zijn rekening genomen. In totaal zijn er 18 schoolklassen gaan varen met ongeveer 540 leerlingen, ruim 100 (natuur)ouders en 18 leerkrachten. Het project is in samenwerking met NME-Schouwen Duiveland, NME-Tholen en NME Walcheren opgezet en financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

Naast deze vaartocht zijn leerlingen van de scholen in de gemeente Kapelle ook gaan varen met een andere boot, aangeboden door de gemeente zelf.

Gastlessen

Imker in de klas

Alweer het derde jaar dat we de gastles “Imker in de klas” aanbieden aan het basisonderwijs. Alle scholen hebben een uitnodiging gehad voor een gastles op school over de honingbij verzorgd door 2 imkers van imkervereniging Noord- en Zuid-Beveland. Er zijn 14 gastlessen op 10 verschillende scholen in een periode van 3,5 maand gegeven.

Egels en andere dieren van de Mikke

Naar aanleiding van het vernieuwen van onze leskist “Egels” hebben we contact opgenomen met “De Mikke” in Middelburg om gastlessen te verzorgen over o.a. de egel. Er zijn 20 gastlessen gegeven op 8 verschillende scholen.

Strandlessen Noord-Beveland

Om de 2 jaar organiseert het MEC voor scholen op Noord-Beveland de lessen op het strand voor groep 5 en 6. De leerlingen krijgen les over de zee, het zand, de duinen en de dieren en ze gaan het strand opruimen. Extra leuk was het deze keer omdat er 3 zeehonden heel duidelijk aanwezig waren en we een nest eieren op het strand vonden. Een hele bijzondere ervaring voor de kinderen. De samenwerking met strandpaviljoen “De Banjaard” verloopt soepel. Ze stellen hun afvalwagentje + werknemer beschikbaar en na afloop krijgen de kinderen allemaal een ijsje.

Waterlaboratorium voor groep 7/8

Op 16 mei is het MEC tijdelijk omgebouwd tot een waterlaboratorium. Ruim 40 leerlingen van de Bisschop Ernstschool konden onder begeleiding van de “professor” allerlei proefjes doen m.b.t. water. Doel van dit project om de kinderen van alles te leren over water en de Plastic soup foundation. Georganiseerd door stichting Zeeuws Sailservice (ZSL)

Scholen bezoeken MEC

Samenspel: Wateronderzoek en tassenwandeling

Zeeuws Jaar van de Energie “[Ye & BO](#) barsten van de Energie”

In het kader van het Zeeuws Jaar van de Energie is o.a. het project “Ye & Bo” barsten van de energie” voortgekomen. Kleuters worden al vroeg bekend gemaakt met duurzame energie.

In de gemeentes Borsele, Noord-Beveland, Reimerswaal en Goes zijn 6 wethouders bij de kleuters op bezoek geweest en hebben aan de hand van het vertelboek en het lesmateriaal het onderwerp onder de aandacht gebracht. Een heel duidelijk en aansprekend verhaal waarbij de energie van de kleuters ook aan de orde komt. Past goed in de doorgaande leerlijn energie. Auteur is [Gerdien Janse](#).

Dag van de duurzaamheid

Tijdens de landelijk dag van de duurzaamheid bezochten maar liefst 8 wethouders en 3 burgemeester verschillende scholen op de Bevelanden. Ten minste 295 leerlingen van groep 7 en 8 werden voorgelezen uit het nieuwe boek “De wereld van energie” waarna men in gesprek ging over het thema duurzaamheid.

“Schoon Zeeland” Gastlessen Zwerfafval

In 2015 is een start gemaakt met de gastlessen “Zwerfafval” voor groep 7&8. In 3 lessen van elk 1 tot 1,5 uur leren leerlingen van groep 7 en 8 van de basisscholen wat de gevolgen van zwerfafval zijn. Ze ontdekken dat er waardevolle materialen in afval zitten en hoe je die opnieuw kunt gebruiken. Ook gaan de leerlingen in de eigen schoolomgeving zwerfafval rapen. De lessen worden in overleg met de leerkracht op maat gemaakt gegeven. In 2017 heeft de gastdocent 19 x een gastles gegeven op verschillende basisscholen en zijn er ongeveer 450 leerlingen zwerfafval gaan opruimen in de eigen omgeving. Er is ook een start gemaakt met de ontwikkeling van gastlessen voor groep 5/6.

Naschoolse activiteiten

Sinds 2015 sturen we een brochure met naschoolse activiteiten naar diverse aanbieders van naschoolse activiteiten. Dit gaat meestal via de gemeentes. BONS (gemeente Borsele) en SMWO (gemeente Goes) maken gebruik van deze activiteiten. In de andere gemeentes

neemt men alleen het materiaal af en verzorgt men zelf de activiteiten. We zijn wat strenger geworden wat betreft minimum aantal deelnemers. Een activiteit gaat door als er tenminste 6 kinderen zijn aangemeld. In 2017 waren 13 verschillende thema's opgezet waarvan er 9 zijn doorgegaan. 1 Thema omvat meerdere bijeenkomsten omvatten. Er is 1 vrijwilliger die deze naschoolse activiteiten uitvoert.

Wedstrijd “Zeehonden in de Zeeuwse Delta” + gastlessen

Naar aanleiding van de nieuwe leskist “Zeehonden in de Zeeuwse Delta” heeft het MEC een wedstrijd georganiseerd. De leerlingen kregen een kleurplaat waarbij ze een ideale fijne omgeving voor de vrijgelaten zeehond mochten creëren. Teken en, kleuren, plakken, knippen, alles mocht! De 368 leerlingen van 11 deelnemende scholen hadden mooie creaties gemaakt. De jury (afkomstig van Nationaal Park Oosterschelde, Reddingsteam Zeezoogdieren en MEC De Bevelanden) heeft 2x een eerste prijs uitgedeeld en een 2de en 3de prijs. Dhr. van de Hiele van RTZ heeft bij de 2 scholen die de 1ste hadden gewonnen en gastles over Zeehonden en reddingswerk gegeven. In de bibliotheek Goes is een tentoonstelling over Zeehonden gemaakt met daarbij de werkstukken van de leerlingen. Financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#)

Presentatie nieuw lesmateriaal “Zeehonden in de Zeeuwse Delta”

Na de wedstrijd is het nieuwe materiaal overhandigd door dhr. Kramer (voorzitter NPO) aan wethouder van Dis van de gemeente Tholen die het namens NME Zeeland in ontvangst heeft genomen. Alle Zeeuwse centra en gemeente Tholen hebben nu 1 exemplaar.

“Schooltuinieren” Jelles makkelijke moestuin

Na een aantal jaar een proeftuin op het moestuincomplex Goes-Oost is besloten om hiermee te stoppen. Er is voldoende kennis opgedaan met het tuinieren met schoolkinderen en de educatie daarom heen. Het tuinieren op een moestuincomplex is zeer arbeidsintensief en ouderhulp en/of vrijwilligers inzetten is en blijft lastig. Zeker in de zomervakantie. Er is daarom als proef gestart met een [Jelle's makkelijk moestuin](#). Dit houdt in dat er 2 x 1m2 bak is geplaatst bij het MEC. Deze bakken zijn ieder verdeeld in 9 vakken waarin verschillende groentes gekweekt wordt. Via de moestuin App worden automatisch instructies gegeven. Qua onderhoud is het

weinig werk, educatie erom heen goed mogelijk en de opbrengst is fantastisch! Voor scholen zou dit een ideale oplossing zijn als men met een moestuin aan de slag wil. Enig nadeel is dat veel scholen tegenwoordig een openbaar plein hebben waar na schooltijd gespeeld mag worden door kinderen uit de buurt. Dit kan problemen opleveren voor een moestuin(bak).

Er wordt verder nagedacht hoe we dit in 2018 voor de scholen kunnen aanbieden.

“Schoon Zeeland” Bewonersacties Zwerfafval

Er zijn weer verschillende bewonersacties rondom zwerfafval geweest op de Bevelanden. Deze acties steunen wij met materiaal (hesjes, handschoenen, grijpers, vuilniszakken), publiciteit en advies. Soms zorgen we voor een kleine attentie voor de deelnemers.

AH-Yerseke, Goese Polder (i.s.m SMWO), Noord-Beveland (i.s.m. dorpsvereniging)

2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS

2.2.1 “Schoon Zeeland” Afvalfietstochten

Per fiets rijden VO leerlingen door Goes en gaan op bezoek bij verschillende bedrijven/instellingen om te kijken hoe men met het bedrijfsafval omgaat.

Het doel van deze tocht is, de leerlingen bewust te maken van de hoeveelheid geproduceerd afval door verschillende soorten bedrijven en wat er mee gedaan wordt of kan worden voordat het in de container belandt.

Bij de bedrijven kregen de leerlingen een rondleiding door één van de werknemers. Zowel voor de leerlingen als voor de bedrijven was het een interessante en leerzame ervaring. De scholen boeken o.a. deze tocht als men een projectdag heeft over afval.

De Wissel

Ruim 60 leerlingen bezochten per fiets in juli 6 verschillende bedrijven. Tijdens het ochtendprogramma hadden ze al een bezoek gedaan aan de milieustraat. De projectdag is afgesloten met een KAHOOT gemaakt door het MEC (kennisquiz via de eigen

telefoon). Winnaars kregen een dopper met het logo van Schoon Zeeland.

Ostrea

In oktober werd de afvalfietstocht gereden door ruim 100 1ste-jaars leerlingen van het Ostrea Lyceum. Maar liefst 10 bedrijven ontvingen de groepjes leerlingen. Daarnaast zijn de leerlingen de schoolomgeving gaan opruimen. Op sommige plekken lag heel wat zwerfafval. Deze 2 activiteiten van het MEC maken deel uit van het project “Trash” dat jaarlijks door het door Ostrea lyceum Fruitlaan wordt georganiseerd. Dit jaar alleen voor de 1ste jaars.

2.2.2 “Wereldreis” i.s.m. Switch

In samenwerking met [Switch](#) heeft het MEC 6 workshops verzorgd voor 50 1ste jaars van Calvijncollege Goes. De leerlingen verdiepen zich tijdens deze reis (lees: middag) hoe zijzelf in hun eigen stad het verschil kunnen maken voor een eerlijke en duurzame wereld. Bij het MEC lag de nadruk op het feit dat door onze huidige manier van leven we de aarde vernietigen en onschatbare kennis uit de natuur verloren gaat.

2.2.3 “Schoon Zeeland” Gastlessen zwerfafval en recycling

VO scholen kunnen zich inschrijven voor gastlessen over zwerfafval en recycling. In de praktijk zijn deze lessen deels maatwerk i.v.m. niveau leerlingen, aantal leerlingen, beschikbare tijd etc. In 2017 heeft onze gastdocent 9 workshops gegeven en met de leerlingen afval is gaan rapen in de buurt. Ze waren verrast over de hoeveelheid verzameld afval. Fijn is dat de gemeente het verzamelde zwerfafval dezelfde dag nog ophaalt.

2.2.4. VO scholen op bezoek

Odyzee College

Een klein groepje van 14 leerlingen van het Odyzee college hebben een bezoek gebracht aan het MEC om waterbeestjes te vangen en te onderzoeken. Dit soort leerlingen zijn heel speciaal en daar proberen we een mooi en leerzaam programma voor in elkaar te zetten.

MBO Scalda Studenten op bezoek

Meerdere groepen studenten (van de opleidingen “pedagogische medewerker” en “klasse-assistent”) hebben een bezoek gebracht aan het MEC en zijn aan de slag gegaan met praktische veldwerkopdrachten. Omdat de studenten allemaal stage lopen in het BO en de kinderopvang wordt de opgedane kennis meteen in de praktijk gebracht. Zo zijn ze op de hoogte van de materialen en mogelijkheden van het MEC.

2.3 BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD

2.3.1 Hollandsche Hoevedag

De jaarlijks terugkerende Hollandsche Hoevedag op zaterdagmiddag is ook dit jaar weer druk bezocht. Met alle organisaties die actief zijn in het Hollandsche Hoevegebied wordt de middag voorbereid en uitgevoerd. Dhr. Alssema, wethouder van de gemeente Goes en het kindercollege hebben de middag geopend.

Bij het MEC kon het publiek waterbeestjes scheppen uit de drinkput, zaadbommen maken, een eigen minivlotje bouwen en waren er leuke prijzen te winnen met een prijsvraag. Het publiek was weer in grote getale aanwezig en het weer was fantastisch. Kortom, een geslaagde middag met veel belangstelling voor onze activiteiten. Dank aan onze vrijwilligers!

2.3.2 Ouderenproject: Lezing ouderen “Een terugblik op de Oosterschelde”

Voor het 6de jaar alweer maar zeer succesvol. Een vrijwilliger van het MEC heeft 17 lezingen gegeven in zorgcentra over het Nationaal Park Oosterschelde. Met mooie foto's en aanspoelsels uit de Oosterschelde gaat ze in gesprek met de deelnemers over de Oosterschelde. De lezing wordt gegeven aan zowel kleine als grote gezelschappen en wordt zeer gewaardeerd door zowel de deelnemers als de begeleiding. Het project is in samenwerking met NME-Schouwen Duiveland en NME-Tholen opgezet en financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

2.3.3. “Schoon Zeeland” Afvalopruimactie “Schone Schelde”

Een grote afvalopruimactie langs de randen van de Ooster- en Westerschelde.

Iedereen mocht aansluiten en mensen hebben dat ook massaal gedaan. Ruim 500 deelnemers (200 meer dan het jaar ervoor) hebben op zaterdag 11 maart op verschillende locaties zwerfafval geruimd. En wat lag er weer veel! Daarnaast is er een start gemaakt met het monitoren van het afval. Dit wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat (RWS).

Deze activiteit wordt georganiseerd i.s.m. de gemeentes, RWS, terreinbeheerders en NPO.

2.3.4. Goese Sasdag

Samen met de [Nederlandse Ondersport Bond](#) en [IVN Zeeuwse Delta](#) een leuke en gezellige middag aan de Oosterschelde. Een fijne en veilige locatie voor kinderen en duikers. Er werden weer mooie dieren en wieren gevonden. In de aquariabakken was alles goed te zien. Financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

2.3.5 “Schoon Zeeland” Workshops zwerfafval BSO's

In 2017 zijn we verder gegaan met de workshops over zwerfafval. Doel is dat de kinderen bewust worden van de waarde van het afval dat wij dagelijks weggooien. De kinderen gaan onder begeleiding van een gastdocent zelf aan de slag om te onderzoeken waaruit een afvalproduct bestaat en geven hier met hun eigen creativiteit een nieuwe functie aan. In verband met een wisseling van gastdocent en een aanpassing in de thema's zijn er minder gastlessen gegeven dan in 2016. In totaal hebben 11 BSO's een gastles gekregen.

2.3.6. Jeugdactiviteiten

Bijna 1 keer per maand organiseert het MEC een activiteit voor de jeugd tussen 4 en 12 jaar. Er kunnen per keer ongeveer 25 kinderen meedoen. Tijdens alle activiteiten gaan we voornamelijk naar buiten, behalve het braakballen pluizen. Het pluizen gebeurt altijd binnen en is ook de meest rustige activiteit.

3. OVERLEG

MEC De Bevelanden is vertegenwoordigd in verschillende provinciale en regionale overlegstructuren, sommige structureel, andere incidenteel.

De volgende bijeenkomsten werden door de coördinator bijgewoond:

- Provinciaal MEC-overleg 5x
- Werkgroep Voorlichting en Educatie NPO 1x
- Overleg Hollandsche Hoevedag 3x
- Provinciaal programmteam NME 4x
- Schoon Zeeland 3x

Daarnaast is er samengewerkt met o.a. KNNV De Bevelanden, Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, St. Zeeuws landschap, Zeeuwse bibliotheek en de Bevelandse gemeenten. In *bijlage 2* een volledig overzicht van partijen waarmee is samengewerkt.

4. DIVERSEN

4.1 Nieuwjaarsbijeenkomst

Zoals altijd een goed begin van het nieuwe jaar. Hanneke Metsers, amper een jaar onze voorzitter heeft i.v.m. een reorganisatie op haar werk, het stokje overgedragen aan Alice Speckmann. We vonden het jammer dat Hanneke zo snel vertrok maar we zijn ook blij met Alice. Ze is zeer enthousiast en kundig. Ze heeft kennis gemaakt met een aantal bestuursleden, samenwerkende partners en natuurlijk met de vrijwilliger.

4.2 Public relations

Pers: Het MEC zorgt ervoor dat de activiteiten en projecten regelmatig in de vorm van persberichten in de regionale dag- en advertentiebladen zijn te lezen. Bij nieuwe projecten wordt direct contact opgenomen met de pers. *Zie bijlage 3: een greep uit de media*

Presentaties: Het MEC heeft een presentatie over de activiteiten verzorgd voor de raad van Noord-Beveland.

Activiteiten folder: Begin januari is er een folder uitgekomen waarin alle jeugdactiviteiten voor het hele jaar 2017 genoemd werden. Doelgroep: kinderen van 4 t/m 12 jaar. Het blijkt dat de folder goed gelezen wordt en dat er via de folder veel aanmeldingen zijn gekomen voor de activiteiten. De activiteiten worden ook geplaatst op facebook en twitter. Apart naar de scholen is per activiteit een aankondiging via de mail verstuurd.

Nieuwsbrief scholen: 3x

Nieuwsbrief Natuurouders: 2x

Website: De website wordt wekelijks bijgehouden.

Youtube: in 2017 is er geen eigen filmpje gemaakt voor ons youtube-kanaal. Wel zijn er

filmpjes gemaakt door [Goestig I-Pad TV](#).

Twitter: Op 31 december 2017 hadden we 190 volgers (dat zijn er 12 meer dan in 2016)

Facebook: Halverwege 2014 hebben we een facebook account aangemaakt. Op 31 december 2017 hadden we 255 (dat zijn er 77 meer dan in 2016)

Promotiemateriaal: 500 duurzame pennen met daarop www.mecdebevelanden.nl. Deze zijn om uit te delen tijdens activiteiten, op markten en aan vrijwilligers.

Markten: Meerdere vrijwilligers hebben tijdens de Hollandsche Hoevedag de kramen van het MEC bemand.

4.3 Kantoor en cursusruimte

4.4.1 Gebruik cursusruimte

De cursusruimte wordt goed gebruikt door verschillende natuurorganisaties. Deze groepen mogen gratis gebruik maken van de ruimte. Voor gebruik van koffie en thee wordt een vergoeding gevraagd. Andere groepen betalen per dagdeel een bijdrage.

IVN De Zeeuwse Delta: Vergaderingen en cursussen (12 x)

KNNV De Bevelanden: Vergaderingen en cursussen (14 x)

Vlinder en Libelle Werkgroep: Vergaderingen en cursussen (3 x)

Hollandsche Hoevedag: Overleg (3 x) Stichting Velt: Cursussen (5 x)

Zeeuws Weidevogeloverleg (3 x) Uilenwerkgroep (2 x)

4.4.2 Arbozorg/veiligheid

Ook dit jaar hebben 2 medewerkers weer de herhalingscursus Bedrijfshulpverlener gevolgd en met goed gevolg afgesloten.

4.4.3. Bijeenkomsten/nascholing

GDO 2daagse (= Gemeente voor Duurzame Ontwikkeling) waar NME 'ers en ambtenaren van gemeente en provincie een programma met activiteiten voorgelegd krijgen met daarin nieuwe ontwikkelingen op het gebied van educatie en duurzaamheid. Tevens bedoeld als netwerkbijeenkomst. In 2017 was als gastprovincie Zeeland aangewezen.

5. PERSONEEL EN BESTUUR

Personeel

Mw. A.M.E. Meijer: coördinator 21,6 uur

MW. N. Vermorken: educatief medewerker/financiën 14,4 uur

Mw. W. van Velsen: educatief medewerker 14,4 uur

Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur in 2017 was als volgt:

Mw. A. Speckmann, voorzitter (DB)	* --
Dhr. G. Koenders, penningmeester (DB)	* IVN De Zeeuwse Delta
Dhr. A.G. Van der Maas, secretaris (DB)	* Gemeente Noord-Beveland
Dhr. D. Alssema	* Gemeente Goes
Dhr. E. Damen	* Gemeente Kapelle
Mw. C. T. Miermans	* Gemeente Borsele
Dhr. I. Vogelaar	* Gemeente Reimerswaal
Mw. M. van der Jagt	* Stichting BZZB (Behoud de Zak van Zuid-Beveland)

Adviseur

Dhr. V. van der Veen	* IVN Zeeland
----------------------	---------------

HET ALGEMEEN EN DAGELIJKS BESTUUR IS ONBEZOLDIGD.

Adres

Stichting MEC De Bevelanden

Postbus 2316

4460 MH GOES

Telefoon: 0113-252628

e: info@mecdebevelanden.nl website: www.mecdebevelanden.nl

Kattendijksedijk 23

Hollandsche Hoeve, 4463 AL, Goes

6. BIJLAGEN

- 1 Uitleen en deelname activiteiten per school
- 2 Samenwerking met andere organisaties
- 3 Een greep uit de media

Uitleen materiaal + deelname activiteiten per school Bijlage 1

	Gemeente Kapelle	School	Aantal uitleningen	Deelname activiteiten of gastlessen	Deelnemer jeugdactiviteiten	Deelnemers naschoolse activiteiten
1	Kapelle	Moolhoek	15	4		
2		Juliana van Stolbergschool	32	1		
3		't Honk	23	1		
4		Eben Haezer (so)	6	4		
5		Samuel (so)	15	14		
6	Biezelinge	De Linge	7	1		
7	Wemeldinge	De Hoeksteen	5	2		
8		Wemeldinge	-	1		
9	Schore	Tunnel (t/m juli 2017)		3		
			103		14	0
	Gemeente Noord-Beveland	School				
1	Colijnsplaat	Het Stelleplankier	-	1		
2	Kamperland	De Kamperschouw	2	1		
3	Kortgene	De Zuidvliet	3	4		
4	Wissenkerke	De Vliete	14	8		
			19		8	0
	Gemeente Goes	School				
1	Goes	Koelman	14	1		
2		Dr. C. Steenblok	2			
3		De Wingerd	14			
4		Bisschop Ernst	5	4		
5		Holtkamp	-	2		
6		De Basis	2	2		
7		Prof. Dr. Kohnstamm	2			
8		De Tweemaster	-	3		
9		De Zuidwesthoek	-			
10		Prinses Beatrix	-	2		
11		't Noorderlicht	-	7		
12		Prinses Irene	-			
13		De Kring (so)	4			
14		Ithaka / Odysee (so)	-	6		
15		De Sprienke (so)	7			
16		Deltaschool (so)	-			
17		De Tweern (so)	2	1		
18		<i>Calvincollege Goes (VO)</i>	-			
19		<i>Pontes Bergweg (VO)</i>	-			
20		<i>Pontes Oranjeweg (VO)</i>	-			
21		<i>Ostrea (VO)</i>	14			
22	Wolphaartsdijk	Johannes Calvin	14	1		
23			-			
24		Het Samespel	-			
25	's-Heer Arendskerke	Schengehof	-	1		
26	Kloetinge	De Kloetingeschool	-	1		
27	Wilhelminadorp	Stamperius	4	1		

28	's-Heer Hendrikskinderen	De Poeljeugd	-			
			84		103	34
	Gemeente Borsele	School	Aantal uitleningen	Deelname Activiteiten of gastlessen	Deelnemers jeugd-activiteiten	Deelnemers naschoolse activiteiten
1	Borssele	Frank van Borssele	-	1		
2		Ds. G. H. Kerstenschool	2			
3	Driewegen	't Opstapje	-			
4	's-Gravenpolder	De Linden	-	2		
5		De Rank	3			
6		Koningin Juliana	2	2		
7	's-Heerenhoek	Don Bosco	3			
8	Heinkenszand	De Wegwijzer	2			
9		De Reiger	-	1		
10		Jan van Schengenschool	24	7		
11	Hoedekenskerke	De Regenboog	-			
12	Kwadendamme	Mgr. Heyligersschool	9	1		
13	Lewedorp	De Leeuwerik	3			
14	Nieuwdorp	De Regenboog	1			
15	Nisse	De Meidoorn	31			
16	Oudelande	De Schakel	-			
17	Ovezande	De Zandplaat	1	1		
			81		20	26
	Gemeente Reimerswaal	Scholen				
1	Hansweert	Schuttevaer	1			
2		De Eendracht	2			
3	Krabbendijke	De Zevensprong	4	1		
4		Julianaschool	4			
5		De Klimroos	-	2		
6		Calvijncollege (VO)	12			
7	Kruiningen	De Welle	5	1		
8		Dr. A. Comrieschool	9	3		
9		Voorhoute	-			
10	Oostdijk	De Bornput	-	1		
11	Rilland	De Horizon	-			
12		De Zandbaan	-	3		
13		De Reigersberg	-			
14	Waarde	D'n Akker	8	2		
15	Yerseke	Ds. G.H. Kerstenschool	23	5		
16		Het Kompas	-	1		
17		Parelmoer	4	3		
			72		16	0

Natuur & Milieu organisaties	Overheid	Overige
Nationaal Park Oosterschelde	Gemeente Goes	Ambachtscentrum
IVN Zeeland	Gemeente Noord-Beveland	Scouting HvB-Gosaha
IVN Zeeuws Delta	Gemeente Borsele	
Natuurmonumenten	Gemeente Reimerswaal	Bedrijven
Staatsbosbeheer	Gemeente Kapelle	Restaurant 4-Linden Goes
KNNV De Bevelanden	SMWO Goes	
NME Schouwen-Duiveland	Bons Borsele	
NME Walcheren	Kibeo	
Natuur&Zo Terneuzen	Kinderboerderij Hollandsche Hoeve	
NME Tholen	Rijkswaterstaat	
Zeeuws Landschap /Terra Maris		
Stichting landschapsbeheer Zeeland		
		+ 12 bedrijven t.b.v. de afvalfietstocht

Marike den Hartog

Spelenderwijs leren over energie

Week van de Zeeuwse energie

Het is deze week de Week van de Zeeuwse energie voor de basisscholen. Een goed moment om kinderen bewust te maken van dit onderwerp. En hoe kan dat nu beter dan met een kinderboek? Schrijfster Gerdien Janse presenteerde vorige week haar vierde kinderboek: *Ye & Bo* barsten van de energie!

ZEELAND – Het boek van de Schouwse schrijfster is ontwikkeld in het kader van het Zeeuws jaar van de energie en financieel mogelijk gemaakt door Provincie Zeeland en alle Zeeuwse gemeentes. Patricia Vermum-Koppelaar nam opnieuw de illustraties voor haar rekening. Het was een boeiende uitdaging voor Janse om duurzame energie in Zeeland

KINDERBOEK YE & BO BARSTEN VAN DE ENERGIE!

and samen te vatten in vijf scènes. "Ik heb vooral geprobeerd om het dicht bij de kinderen te houden, zo komen er veel dieren voor in het boek. Heel jonge kinderen zullen vooral daar naar kijken. Ze groeien mee met het boek en gaan uiteindelijk de zonnepanelen aanwijzen die ze tegenkomen in hun eigen woonomgeving. Later gaan ze pas nadenken en vragen stellen hoe het nu precies zit met

energie opwekken. Het boek nodigt op een speelse wijze een gesprek uit tussen de voorlezer en het kind."

Het verhaal

Het verhaal begint met Ye en Bo die samen spelen in huis. De hatterijen van de bestuurbare auto zijn op. Nu doet de auto het niet meer. Op school leren ze dat je die weer op kunt laden en hoe je op een duurzame manier elektriciteit kunt maken. In het Zeeuwse landschap bekijken ze hoge windmolens, zelden mee met een bootje op de Oosterschelde en warmen zich op in de zon. Zo ontdekken ze dat de zon, de wind en het water ook energie geven.

Vertelkosten

Vorige week werd het boek in de bibliotheek in Middelburg officieel gepresenteerd en kregen de kleuters van de ABS Middelburg de voorleespremier door Gerdien. "Het leuke van het boek is dat er veel Zeeuwse kenmerken in verwerkt zijn zoals de televisieto-

Gerdien Janse presenteert het nieuwe boek in de bibliotheek in Middelburg. FOTO: Harri Colijn

ren in Goes en de Oosterscheldekering, dat maakt het herkenbaar. De kinderen reageren op de sprekende illustraties en ik ben blij te merken

dat het boek hen uitnodigt mee te spelen en te bewegen met het verhaal."

Het boek wordt de komende tijd verspreid onder basisscholen.

Van 6 tot en met 10 november is het Zeeuwse Week van de Energie voor de basisscholen. In het kader van het Zeeuwse Jaar van de Energie kunnen alle basisscholen inschrijven op een speciaal 'energie-aanbod' van het NME-centrum Schouwen-Duiveland. Dit aanbod staat op de Menukaart Week van de Energie op de website van het NME-centrum, www.nmezeeland.nl

scholen, kinderdagverblijven en bibliotheken in heel Zeeland. Ook de Zeeuwse werkhouders en burgemeesters zetten hun beste beentje voor en gaan voorlezen op de basisscholen.

Naast het boek ontwikkelde Gerdien vertelkosten voor elk Zeeuws NME-centrum. "Zo kunnen ze het thema van het boek nog meer beleven en kunnen ze de scènes naspelen of zelf verzinnen wat Ye en Bo gaan meemaken in de kinders-

YE & BO

Ye & Bo barsten van de energie! is verkrijgbaar in diverse Zeeuwse boekhandels voor € 12,50. Het kan ook besteld worden in de webshop www.ye-bo.club. Het is het vierde boek in de serie, eerder verschenen *Ye & Bo ontdekken Schouwen-Duiveland*. Op bezoek bij Opa Stok en Kriebelbeestjes.

ten verschillende attributen zoals een windmolen, handpoppes, dieren, een houten huis met zonnepanelen en vertelplaten. Alleen om de kinderen actief mee te nemen in de avonturen van Ye en Bo. Op deze manier ben je ontwikkelingsgericht bezig met de kinderen en blijft het langer bijhouden."

Kijk ook eens op de website www.nmezeeland.nl

Lekker aanmodderen in de Mirakel

Heerlijke moddersoep maken in de modderkeuken

GOES - Modderig, nat en heel erg leuk was het afgelopen woensdagmiddag in de Mirakel in Goes op Internationale Modderdag.

Er waren verschillende spelletjes te doen maar de modderkeuken, de modderglij-

baan en het kwalleballen waren het meest favoriet. De kinderen konden zich heerlijk uitleven in de Mirakel én de modder. Niemand ging schoon naar huis en één ouder zei: "Wat was dit leuk, maar ik had beter niet m'n lange witte vest aan kunnen doen!"

Internetbode 5-7-17

457 zakken vol troep

VLISSINGEN Niet minder dan 457 vuilniszakken vol rommel zijn zaterdag weggevist langs de oevers van de Wester- en Oosterschelde. Dat zijn er ruim 100 meer dan bij de actie Schone Schelde van vorig jaar.

In twee uur tijd hebben meer dan 450 mensen troep geraapt. Behalve

veel plastic, zijn ook gekke dingen gevonden, vertelt Astrid Meijer van het Milieu Educatie Centrum De Bevelanden. „Zo hebben we een autobumper gevonden, heel veel scheepstouw en vislijnen, een barbecue, afwasrek, snoeischaar en betonijzer.”

DEC 13-3-17

Duik in de modder

GOES - Op woensdagmiddag 28 juni houdt Het Milieu Educatie Centrum De Bevelanden weer de jeugdactiviteit 'Modderparadijs'. Glibber, speel, speur en ontdek alles over modder. Deze middag kunnen kinderen van alle leeftijden spelenderwijs ontdekken wat modder is en beleven ze de Zeeuwse bodem met alle zintuigen. Tussen 13.30 en 16.00 uur zet het MEC bij de Mirakel in Goes een circuit uit met leuke en leerzame modderactiviteiten die kinderen samen met hun familie kunnen uitvoeren: Van meedoen met het kwal- en ballen spel, tot rustig schilderen met modder. Meer informatie op www.modderdag.nl.

6. Financieel verslag 2017
Stichting Milieu Educatief Centrum De Bevelanden

Kattendijksedijk 23
4463 AL Goes

INHOUD

1.	Voorwoord	pag. 2
2.	Balans	pag. 3
3.	Staat van baten en lasten	pag. 4
4.	Waardering en resultaatbepaling	pag. 5
5.	Toelichting balans	pag. 6
6.	Toelichting staat baten en lasten	pag. 7
7.	Samenstellingsverklaring	pag. 9

1. VOORWOORD

De opzet van het Financieel verslag 2017 is conform de richtlijnen die gelden voor de financiële verslaglegging en de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

Onder de post 'Huisvesting' is rekening gehouden met de energiekosten van 2016 en 2017 van € 1.700,- per jaar. Beide rekeningen zijn nog niet ontvangen van gemeente Goes.

Het exploitatie resultaat voor 2017 is € 6.106 en wordt ten bate gebracht aan het eigen vrije vermogen. In 2017 is een (onverwachte) gift ontvangen van € 3.147 van REACon Kruiningen en € 1.000 van Lions Goes (die nog besteed gaat worden)

George Koenders
Penningmeester

Tholen, 18 april 2018

2. BALANS

	2017		2016
Activa			
<u>Nog te ontvangen</u>			
Diversen/vooruitbetaald	5.971		6.132
Rente	<u>168</u>		<u>472</u>
	6.139		6.604
<u>Liquide middelen</u>			
ING	13.271		11.903
ASN	83.762		79.880
Geld onderweg	-/- 8.000		-/- 6.500
Kas	<u>79</u>		<u>11</u>
	<u>89.112</u>		<u>85.294</u>
	<u>95.251</u>		<u>91.898</u>
Passiva			
<u>Eigen vermogen</u>			
Vrij vermogen	41.591		35.485
Voorziening LDV personeel	<u>40.000</u>		<u>40.000</u>
	81.591		75.485
<u>Nog te betalen</u>			
Belastingdienst	4.035		3.999
Inrichting reservering	2.453		4.200
Projecten	0		3.880
Pensioen premie	869		753
Diversen	3.911		1.243
Personeel	<u>2.392</u>		<u>2.338</u>
	<u>13.660</u>		<u>16.413</u>
	<u>95.251</u>		<u>91.898</u>

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2017	2017	2016
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten			
Bijdragen gemeenten	103.525	101.300	101.127
Rente	168	800	472
Bijdrage externe projecten	30.968	21.595	33.050
Bijdrage eigen projecten	836	0	656
Bijdrage huisvestingkosten gift	3.147	0	0
Bijdrage gift Lions	1.000	0	0
Bijdrage lesmateriaal	143	0	502
Bijdrage eigen reserve/vrijval	<u>0</u>	<u>7.605</u>	<u>1.400</u>
	139.787	131.300	137.207
Lasten			
Personeel	86.116	81.000	81.657
Huisvesting	21.248	19.450	19.550
Organisatie	8.154	10.050	9.294
Lesmateriaal	1.480	3.000	2.897
Externe projecten	13.488	15.300	21.760
Eigen projecten	<u>3.195</u>	<u>2.500</u>	<u>2.884</u>
	133.681	131.300	138.042
Saldo	<u>6.106</u>		<u>-/- 835</u>
	139.787		137.207

4. WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Grondslagen van waardering

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld en tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders is vermeld. Er zijn drie parttime personeelsleden in dienst. Hiernaast verzorgen vrijwilligers diverse activiteiten.

Vorderingen liquide middelen, schulden, overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde; waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorziening LDV personeel

Om het risico van een langdurig verzuim af te dekken wordt een voorziening gemaakt voor de inhuur van een externe medewerker voor de periode van 20 maanden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Jaarresultaat

Het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het vrije eigen vermogen.

5. TOELICHTING BALANS

	2017	2016
Activa		
<u>Nog te ontvangen</u>		
Diversen/vooruitbetaald	5.971	6.132
Rente	<u>168</u>	<u>472</u>
	6.139	6.604
 <u>Liquide middelen</u>		
ING	13.271	11.903
ASN	83.762	79.880
Geld onderweg	-/- 8.000	-/- 6.500
Kas	<u>79</u>	<u>11</u>
	89.112	85.294
 Passiva		
<u>Eigen vermogen*</u>		
Vrij vermogen	35.485	36.320
Voorziening LDV personeel	40.000	40.000
Batig saldo boekjaar	<u>6.106</u>	-/- <u>835</u>
	81.591	75.485
 <u>Nog te betalen</u>		
Belastingdienst	4.035	3.999
Inrichting	2.453	4.200
Projecten	0	3.880
Pensioen premie	869	753
Diversen	3.911	1.243
Personeel incl. res. vakantiegeld	<u>2.392</u>	<u>2.338</u>
	13.660	16.413

6. TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2017	2016
Baten		
<u>Bijdragen gemeenten</u>		
Borsele	22.451	22.388
Goes	39.130	36.838
Kapelle	12.497	12.515
Noord Beveland	7.316	7.354
Reimerswaal	<u>22.131</u>	<u>22.032</u>
	103.525	101.127
<u>Bijzondere baten</u>		
Rente bank	168	315
Bijdrage externe projecten	30.968	33.050
Bijdrage eigen projecten	836	656
Bijdrage huisvesting	3.147	0
Bijdrage Lions	1.000	0
Bijdrage leskisten	143	502
Vrijval nog te betalen	<u>0</u>	<u>1.400</u>
	36.262	35.923
Lasten		
<u>Lasten personeel</u>		
Netto loon	46.444	46.640
Loonheffing/sociale lasten	26.319	25.242
Pensioen	10.427	8.937
Overige	<u>2.926</u>	<u>838</u>
	86.116	81.657
<u>Huisvesting</u>		
Huur	15.815	15.752
Inrichting	1.400	1.400
Energie/water/overige	<u>4.033</u>	<u>2.398</u>
	21.248	19.550

	2017	2016
Lasten (vervolg)		
<u>Organisatie</u>		
Porti/telefoon	682	796
Verzekering	496	597
Abonnementen	503	404
Kantoorartikelen	1.721	1.402
Opleiding	410	
Reiskosten (personeel)	803	692
Bestuurskosten	77	319
Externe administratiekosten	2.177	2.250
Bedankje vrijwilligers	350	2.382
Promotie en overige	754	295
Bankkosten	<u>181</u>	<u>157</u>
	8.154	9.294
<u>Lesmateriaal</u>		
Lesmateriaal	<u>1.480</u>	<u>2.897</u>
	1.480	2.897
<u>Projecten</u>		
Externe projecten	13.488	21.760
Eigen projecten	<u>3.195</u>	<u>2.884</u>
	16.683	24.644

Wilhelminadorp, 28 februari 2018

Opdracht

Samenstellingsverklaring

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van Milieu Educatie Centrum de Bevelanden te Goes samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken

Werkzaamheden

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig de algemeen aanvaarde richtlijnen m.b.t. samenstellingsopdrachten, in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

De aard en omvang van deze werkzaamheden brengen met zich mee dat zij niet kunnen resulteren in die zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring kan worden ontleend.

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving.

J.J. van der Have